

Évközi 22. vasárnap

Sir 3,19–21.30–31

„Kegyelmet találsz az Istennél”

Annál inkább alázd meg magadat, akkor majd kegyelmet találsz az Istennél. Mivelhogy igen nagy az Isten hatalma, tiszteletben tartják az alázasok. Ami túl nehéz neked, azt ne kutasd, és ami erődön felül van, azt ne vizsgálj. ... Vízrel oltják el a lobogó tűzlángot, az irgalmas szeretet bűnöket engesztel. Aki a jótettet viszonozza, gondol a jövőre, s amely napon meginog, biztos támaszra lel.

A Sirák fia könyve a bölcsességi könyvek között a leginkább antológiaszerű gyűjtemény, amely mindenféle témát felölel, különösebb rendszer nélkül. Vallási tanításának sarkalatos pontjai az alamizsna, az alázat, az irgalmas szeretet és az engesztelés, a jótettek fontosságának hirdetése. Az alamizsna szó a görög „elemoysiné” szóból, az irgalmaságból származik (Zsolt 24,5; Iz 59,16). Ez egyrészt Isten irgalmas szeretetét jelenti az ember iránt, másrészt az emberek embertársaik iránti könyörületét (Ter 47,29). Ez mindig konkrét tettekben nyilvánul meg, vagyis a szegények támogatásában. A szó egyik jelentésváltozata pedig a könyöradományra korlátozódik.

A bibliai vallásosság legősibb követelménye volt az alamizsna, a szegények, az özvegyek és az árvák támogatásának szokása. Aratás-kor és szüretkor el kell hagyni bizonyos mennyiségű kalászt, hogy a szegények azt begyűjthessék. Ennek legszebb példáját Rút könyvében olvashatjuk. A szegényeket tapintatosan kell támogatni – ajánlja éppen Sirák fia könyve (18,15 sköv). Az alamizsna nem egyszerűen szociális támogatás, hanem vallásos tett, amivel Isten irgalmát érdemli ki a végzője (Ez 18,7; Péld 21,13). Annyit ér, mint az Istennek bemutatott áldozat (Sir 35,2).

Az Újszövetségben az istenfélők gyakorolják az idegenekkel szemben (Lk 7,5; ApCsel 9,36.10,2). A bűntel és imával együtt a vallásos élet három alappilléret képezi (Mt 6,1–18). Jézus azt követeli meg, hogy az alamizsnát tökéletesen önzetlenül adjuk, minden kérkedés nélkül. „Ne tudja a jobb kezed, mint csinál a bal!” Az alamizsna adását minden ellenszolgáltatás, elvárás nélkül tegyük. Zakeus, a vámos megtérése után ezt valósítja meg (Lk 19,8). Krisztus azt várja el, hogy ne csak a feleslegünkből adjunk (ApCsel 3,6). Ha pedig már másból nem tudunk

adni, akkor dolgozzunk, és munkánk gyümölcséből adjunk másoknak (Ef 4,28). Jézus is vallja, hogy az alamizsna égi jutalom forrása (Mt 6,2 sköv), ezzel gyűjtünk kincset a mennyben (Lk 12,21). Ezzel szerzünk magunknak barátokat (Lk 16,9), de csak akkor, ha azt nem érdekből tesszük, hanem mert szerencsétlen társainkban Krisztust látjuk. Az a tanítvány, aki mindenét odaadja, földi kötődés nélkül követi mesterét (Lk 11,41).

A keresztényeknek az alamizsnaadás nem a szociális munka része, és nem pusztán a szegénység megszüntetésének céljával történik, hanem az országban az evangéliumhirdetés része, az általános nyomor megszüntetésére tett kezdeményezés. *„Hogyan marad Isten szeretete meg abban, aki látja testvérét szükséget szenvedni és elzárja szívét előle?”* (1Jn 3,17; Jak 2,15).

A másik erény, amit ez a könyv figyelmünkbe ajánl, az alázatosság, amely a hiúság ellentéte. Úgy tartják a bibliai könyvek, hogy az önhit csak saját ítéletére hagyatkozik (Péld 3,7; Róm 12,3.16). A Mindenható előtt elismeri az alázatos, hogy mindene, ami van, azt egyedül Istentől kapta (1Kor 4,7), hogy Isten előtt mindannyian csak haszontalan szolgálak vagyunk (Lk 17,10). Az alázatos ember Istent dicsőíti meg (1Sám 2,7; Péld 15,33). Jézus Krisztus alázata mindegyikünkénél nagyobb, hiszen a bűnösökért – többek között értünk is – meghalt. Istennel való egyenlőségét nem tartotta olyan dolognak, amelyhez feltétlenül ragaszkodnia kell (Fil 2,6 sköv). Nem véletlenül mondja Augustinus, hogy az alázatosság Krisztus jele, a szeretet parancsa csak ezen alázatosság alapján gyakorolható (Ef 4,2; 1Pt 3,8 sköv). Pál a lélek gyümölcsei között a legfontosabbnak tartja az alázatosságot.

Figyelemre méltó, hogy a hellenista pogány körökben úgy tartották, hogy az erények megtanulhatók. Az oktatás és a nevelés célja nem bizonyos ügyesség megtanulása vagy bizonyos információk elsajátítása volt csupán, hanem az erények megtanulása is. Művelt embernek azt tekintették, aki képes a legfőbb erények gyakorlására. Aki erre nem képes, azt barbárnak tartották. Lehet, hogy az információ századában az erények oktatására kellene váltanunk, hogy kegyelmet találjunk Isten előtt, és szükséghelyzetben alázatosan szolgálni tudjuk egymást, ne pedig visszaéljünk mások a kiszolgáltatottságával.